

Fran Albrecht:

Nočni pogovori.

Sentence, aforizmi, eksprompti . . .

Noč je ogledalo duš. Kakor nikoli podnevi, se v noči razodene človeku duša, to je vse tisto, kar imenujemo dobro in slabo, pogum in bojazen, ljubezen in sovraštvo.

*

Pripeti se, da po noči ne morete spati. Vroča oмотica leže preko telesa. Vsi živci se napno, vsi čuti se poostrijo. Možgani delujejo intenzivneje, čelo se pali ob ognju blazin; iz por se usipljejo iskre . . . Takrat morate, morate misliti. Ali ne? . . .

*

Gotovo ste že doživeli trenotek, ko ste zakričali samemu sebi:

„Razgali se duša nocoj pred seboj,
uklenjena v strasti, v mogočni oblasti laži!“

Ali pa:

„Noči brez spanja in brez zvezd,
noči iskanja skritih cest,
noči vprašanj, noči molčanj,
nerazrešljivih, večnih tajn!“

*

Sam ne vem, kako je to, da se mi na svetu najbolj gnusijo ljudje, ki malo ali nič ne mislijo. Človeku bi morala biti vendar misel potrebna, kakor ribi voda.

*

In stremljenje ljudi bi moralo biti v prvi vrsti, da postanejo ljudje; v drugi vrsti, da postanejo bolj ši ljudje.

*

Znamenje slabih ljudi je, da opazijo samo slabe strani svojega bližnjega. Kajti kdor jih ne opazi na sebi, opazi jih tem preje na drugih.

*

Mi, ki smo mali, mi sanjamo daleč,
mi, ki smo bolni, mi sanjamo moč . . .
Sanjamo — pojemo — vriskamo . . .
v dušah pa čutimo grozo in noč!

*

O blagor nam, ki smo mladi in zdravi in si domišljamo bog-
vekaj! Pa nas vseh še čaka pregrenka minuta, ko se bodo sesuli
trhli stebri naše domišljavosti in se bo razbil naš ponos ob drugih,
ki bodo imeli premoč.

*

Čemu mislimo toliko in tako često o sebi? Ali je to samo
izraz samoljubja in domišljavosti?

*

Globoko pogledati v življenje, to je deviza. Kajti, ah, kolik
misterij je življenje za mladega človeka!

*

Samo, kdor pusti, da vtisne življenje vse svoje sledove v nje-
govo notranjost, ta je živel mnogo.

*

Kdor pa je skrajni individualist, je obsojen v skrajno samoto.

*

Ali je zares individualizem istoveten z egoizmom?

*

Malo je ljudi, ki so ozdraveli vsled sugestije. Legijon je onih,
ki so vsled sugestije postali v resnici bolni.

*

Ljudje se zastrupljajo tudi s svojim koprnenjem . . . koprne-
njem po lepoti.

*

Mnogim je umetnost kakor opij: upijanjajo se ž njo.

*

Opazil sem, da baš najbolj erotične narave često najmanj ljubijo.

*

Kadar dozorel mož ljubi žensko, preveč sovraži njene napake, da bi mogel ljubiti povsem iskreno. Le nedozoreli, nesamostojni ljudje ljubijo napake . . .

*

Mož, ki ljubi, čuti tako fino, da ga razžali nerodna gesta njene roke ali nepotrebna vejica v njenem pismu.

*

Ljubezen med spoloma je polna dvomov; in ni ga tako izčiščenega razmerja, da bi ne bilo nekaj skritega, nedoumnega sovraštva v njem. Čim globlja in resničnejša pa je ljubezen, tem bolj skrito in nedoumno je sovraštvo v njej.

*

Mnogo zakonov je nesrečnih, ker je žena preveč podobna možu.

*

Kdor ne veruje v žensko ljubezen, ali zna, ali more potem še ljubiti?

*

Mi vsi smo nenasitni ljubezni. Pa vendar je ljubezen strup.

*

Pravijo, da zdrav človek ne potrebuje Boga. Torej je iskanje Boga znak bolezni?

*

Jaz sanjam vero ateista — ki ljubi dobro in sovraži zlo.

*

In religije? . . . Suum cuique! Pustite naj se duše izčistijo v zmotah . . .

*

Mi vemo, da za druge ljudi ni vse novo, kar mislimo. Bogve kdo vse je že mislil iste stvari? Ali poglobitno je, se mi zdi, da je novo za nas in da jih mislimo mi sami!

